

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 704/2024-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Marekom Belkom, LL.M., Fraňa Kráľa 1405, Čadca, proti postupu Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 4To/37/2023 a jeho uzneseniu z 1. júna 2023 a postupu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tdo 15/2024 a jeho uzneseniu z 26. marca 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 22. júla 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4To/37/2023 a jeho uznesením z 1. júna 2023 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tdo 15/2024 a jeho uznesením z 26. marca 2024. Sťažovateľ navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Zároveň požaduje priznať mu primerané finančné zadostučinenie a náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a ústavným súdom vyžiadaného spisového materiálu vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Veľký Krtíš (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 3T/37/2022 z 24. januára 2023 uznaný vinným zo spáchania zločinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 2 Trestného zákona a prečinu nedovoleného

ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1 Trestného zákona, za ktoré mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov, ktorého výkon bol odložený na skúšobnú dobu 2 rokov. Zároveň boli nad správaním sťažovateľa v skúšobnej dobe uložené probačný dohľad a povinnosť spočívajúca v príkaze podrobiť sa v súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom alebo iným odborníkom programu sociálneho výcviku alebo inému výchovnému programu. Napokon okresný súd uložil sťažovateľovi zhabanie vecí a nariadil zničenie vecí špecifikovaných v rozsudku.

3. Odvolanie sťažovateľa proti prvostupňovému rozsudku krajský súd napadnutým uznesením sp. zn. 4To/37/2023 z 1. júna 2023 podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

4. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 5 Tdo 15/2024 z 26. marca 2024 dovolanie sťažovateľa proti druhostupňovému rozhodnutiu odmietol podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ postupu a rozhodnutiu krajského súdu vytýka, že rozhodoval na základe nesprávneho právneho posúdenia veci; odvolanie sťažovateľa nezákonne zamietol a svoje rozhodnutie z 1. júna 2023 neodôvodnil dostatočne konformným spôsobom.

6. Takisto najvyšší súd podľa sťažovateľa dovolacie rozhodnutie neodôvodnil ústavne súladným spôsobom. Neposkytol v ňom odpoveď na nastolené otázky, neodstránil rozpory v rozhodnutí odvolacieho súdu ani ním učinенú nesprávnu interpretáciu záverov znaleckých posudkov, čím bolo zjavne porušené právo sťažovateľa na obhajobu a spravodlivý proces.

7. Sťažovateľ počas celého trestného konania poukazoval na to, že jeho vina bola založená na zjavne hypotetických úvahách, ktoré nemali oporu vo vykonanom dokazovaní. Aj napriek množstvu dôkazov nebolo možné vyvodiť záver, že spáchal skutky, ktoré sa mu kládli za vinu. Trvá na tom, že bol odsúdený na základe klamlivých a rozporuplných výpovedí jeho bývalej manželky, ktoré neboli riadne súdom vyhodnotené aj v súvislosti s konaniami o výchove maloletého dieťaťa pochádzajúceho z ich manželstva. Bezvýsledne poukazoval na rozpory medzi jednotlivými znaleckými posudkami zabezpečenými v trestnom konaní.

8. Zvlášť sťažovateľ pripomenul výpoveď svedka (jeho brata) vypovedajúceho v jeho prospech, ktorý spáchanie skutku sťažovateľom vyvrátil (svedok mal potvrdiť, že ide o jeho a ním legálne nadobudnutú zbraň, ako aj príslušenstvo k nej – nábojky a pod.). Vo vzťahu k znaleckému dokazovaniu vytkol okresnému súdu, že buď vzal do úvahy iba časť znaleckého posudku (PhDr. Petra Jabrockého v súvislosti s prerobením zbrane na plne funkčnú), v inom prípade na znalecký posudok neprihliadol (Ing. Lizoňa z odboru balistiky) a ďalší vzal za smerodajný (Ing. Mihála z odboru genetickej analýzy), pritom pri ostatne zmienenom znaleckom posudku sa okresný súd nevysporiadal s namietanými podstatnými okolnosťami prípadu týkajúcimi sa biologických stôp.

9. Pokiaľ okresný súd uviedol, že sťažovateľ mal patričnú vedomosť o zakázanej strelnej zbrani a vedel o jej sfunkčnení, tieto tvrdenia nie sú podľa sťažovateľa ničím preukázané a sú len subjektívnymi domnienkami. Žiaden zo súdnych znalcov neuviedol, že sťažovateľ vedel o sfunkčnení zbrane. Súd len uviedol, že tvrdenia sťažovateľa vychádzajú z nevierohodnej

výpovede svedkov [REDACTED] (brata sťažovateľa), [REDACTED] a [REDACTED], ale bližšie neodôvodnil, prečo považuje ich výpovede za nevierohodné. Sťažovateľ považuje takéto konštatovanie súdu za nepreskúmateľné.

10. Rozsudok okresného súdu je preto arbitrárny. V konaní nebolo preukázané, kto predmetnú zbraň prerobil, reaktivoval, a nebolo preukázané, akým spôsobom k prerobeniu zbrane došlo. Pokiaľ bolo zo znaleckého dokazovania zistené, že zo zbrane bolo pred jej zaistením strieľané, nebola objasnená doba, kedy ku streľbe došlo ani či z nej bolo strieľané ako akustickej alebo reaktivovanej zbrane nábojkami alebo nábojmi.

11. Spornú a rozporuplnú svedeckú výpoveď [REDACTED] okresný súd nevyhodnotil podľa sťažovateľa v súlade so zákonom a v tejto súvislosti sa s jeho námietkami ani nevysporiadal.

12. Sťažovateľ je presvedčený, že nebolo u neho preukázané naplnenie všetkých znakov skutkovej podstaty zločinu nedovoleného ozbrojovania. Vyžadované úmyselné konanie u sťažovateľa nevyplynulo ani z jedného vykonaného dôkazu, nebol preukázaný úmysel sťažovateľa zbraň držať, a teda nebola naplnená subjektívna stránka tohto zločinu.

13. Vo vzťahu k stínanému prečinu sťažovateľ dôrazne namietal zistenie skutku, pretože nábojky, resp. príslušenstvo ku strelnej zbrani, boli vlastníctvom [REDACTED] a boli nájdené v jeho uzamknutej izbe. Sťažovateľ tieto nemal vo svojej moci, neboli na nich zaistené žiadne stopy, ktoré by naznačovali, že patria jemu alebo že nábojkami disponoval.

14. Krajský súd sa s dôvodmi rozsudku okresného súdu stotožnil, a to tak v otázke skutkových zistení, ako aj hodnotenia dôkazov súdom prvého stupňa. Prebral úvahy okresného súdu. Rozhodnutie krajského súdu sťažovateľ považuje za formálne, neodpovedajúce na námietky a nezaoberajúce sa spornými otázkami. Namietal, že krajský súd potvrdil závery okresného súdu bez toho, aby preskúmaval argumenty uvedené sťažovateľom. Jeho rozhodnutie je nedostatočne odôvodnené a nenaplnilo požiadavku spravodlivého procesu.

15. Rovnako rozhodnutie najvyššieho súdu sťažovateľ považuje za nezákonné a arbitrárne, ktorým boli zásadne porušené jeho základné práva na spravodlivý proces a na obhajobu a zároveň porušená zásada prezumpcie neviny. Ak sú pochybnosti v procese dokazovania, ako to vyplynulo v danej trestnej veci aj z výsluchu jednotlivých znalcov, ich znaleckých posudkov a ich výpovedí pred trestným súdom, musí platiť, že pre nedostatok dôkazov súd rozhodne v prospech obvineného (*in dubio pro reo*).

16. V trestnej veci sťažovateľa sa konajúce súdy neriadili zásadou riadneho zistenia skutkového stavu, ktorá vyžaduje, aby súd oprel svoje rozhodnutie o vine a treste o jednoznačne zistené a bezpečne preukázané fakty, a nie iba o pravdepodobnosť. V danej trestnej veci ide o závažné procesné pochybenie, v dôsledku ktorého došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a zároveň k odňatiu možnosti sťažovateľa konať pred súdom.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

17. Ústavný súd v prvom rade uvádza, že rozsah ústavnej sťažnosti, ktorým je ústavný súd podľa § 45 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení

niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) viazaný, je v rovine referenčných ustanovení tvorený čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Uvedenie čl. 6 ods. 2 dohovoru v časti odôvodnenia ústavnej sťažnosti tak ústavný súd vo vzťahu k formulovanému petitu ústavnej sťažnosti vyhodnotil v súlade so svojou ustálenou rozhodovacou praxou len ako súčasť sťažnostnej argumentácie sťažovateľa (m. m. napr. III. ÚS 394/2023). Uvádza pritom, že všetky sťažovateľom namietané nedostatky v rešpektovaní jeho práv je možné zaradiť pod referenčné normy ústavy a dohovoru, ktoré sťažovateľ uviedol v petite ústavnej sťažnosti. To bolo dôvodom, pre ktorý ústavný súd sťažovateľa nevyzýval na doplnenie petitu ústavnej sťažnosti.

18. Ústavný súd preto ustálil podstatu ústavnej sťažnosti tak, že je ňou namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4To/37/2023 a jeho uznesením z 1. júna 2023 a postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tdo 15/2024 a jeho uznesením z 26. marca 2024, ku ktorému malo dôjsť nedostatočným vysporiadaním sa konajúcich všeobecných súdov s uplatnenou argumentáciou sťažovateľa, čo vyústilo do arbitrárnosti a nedostatočného odôvodnenia napadnutých rozhodnutí krajského súdu a najvyššieho súdu. Sťažovateľ predovšetkým vyjadril nesúhlas s vykonávaním dokazovania a ustálenými výsledkami dôkazného procesu, ktorými sa preukázala jeho vina zo skutkov, pre ktoré bol odsúdený. Všeobecným súdom zároveň vytyka nerešpektovanie procesného pravidla *in dubio pro reo*.

III.1. K namietanému porušeniu práv postupom a rozhodnutím krajského súdu:

19. Pokiaľ ide o argumenty smerujúce k porušeniu sťažovateľom označených práv napadnutým druhostupňovým uznesením, ústavný súd, vychádzajúc zo zásady subsidiarity (zakotvenej v čl. 127 ods. 1 ústavy), vo všeobecnej rovine podotýka, že vecný prieskum rozhodnutia, ktoré bolo napadnuté mimoriadnym opravným prostriedkom (v danom prípade dovolaním, pozn.), je možný v konaní o ústavnej sťažnosti len v rozsahu takých námietok, ktoré nebolo možné uplatniť pred „iným súdom“, ktorým treba v okolnostiach danej veci rozumieť súd dovolací – najvyšší súd (m. m. napr. IV. ÚS 404/2022). Inak povedané, ak bolo rozhodnutie o dovolaní negatívne, má sťažovateľ pri zachovaní princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu možnosť napadnúť ústavnou sťažnosťou rozhodnutie dovolacieho súdu. Ak však ide o námietky proti dovolaním napadnutému rozhodnutiu (v danom prípade napadnutému uzneseniu krajského súdu, pozn.), ktoré nebolo možné uplatniť v dovolacom konaní, je možné ich uplatniť v ústavnej sťažnosti. Lehota na podanie ústavnej sťažnosti je v takom prípade považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu a začína plynúť podľa § 124 poslednej vety zákona o ústavnom súde.

20. V okolnostiach danej veci sťažovateľ podal proti napadnutému uzneseniu krajského súdu mimoriadny opravný prostriedok – dovolanie, ktoré aj s uplatnením dôvodov dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) a i) Trestného poriadku odôvodnil v podstatnej miere totožnými námietkami ako ústavnú sťažnosť. Najvyšší súd podané dovolanie vyhodnotil predovšetkým ako také, ktorým sa sťažovateľ domáha skúmania správnosti a úplnosti zisteného skutku. V danom prípade však s poukazom na § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (časť za bodkočiarkou) nejde

o spôsobilý dovolací dôvod. To bolo príčinou, pre ktorú najvyšší súd sťažovateľovo dovolanie v tomto rozsahu s odkazom na § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

21. Je teda zrejmé, že sťažovateľ uplatnil v dovolaní prevažnú časť argumentácie spadajúcu pod výluk z možnosti dovolacieho prieskumu, ktorá je normatívne objektivizovaná v časti za bodkočiarkou § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Inak povedané, sťažovateľ časť svojej obrany proti napadnutému rozhodnutiu súdu druhého stupňa založil podľa najvyššieho súdu na námietkach skutkového charakteru, ktoré neboli uplatniteľné prostredníctvom dovolania (sťažovateľ namietal nedostatočne zistený skutkový stav veci a nesprávne hodnotenie dôkazov - bod 14 odôvodnenia tohto uznesenia). Z tohto dôvodu ústavný súd považoval lehotu na podanie ústavnej sťažnosti za zachovanú aj vo vzťahu k napadnutému uzneseniu (posledná veta § 124 zákona o ústavnom súde) a pristúpil v tomto rozsahu k jeho vecnému prieskumu.

22. Predtým je však potrebné pripomenúť, že rozhodovacia prax ústavného súdu vychádza z predpokladu, že odôvodnenia rozhodnutí všeobecných súdov vydané v inštančnom postupe súdneho konania nemožno posudzovať izolovane (napr. III. ÚS 808/2016, III. ÚS 227/2020, III. ÚS 341/2021, III. ÚS 489/2021, III. ÚS 543/2022, III. ÚS 708/2022, III. ÚS 67/2023, IV. ÚS 639/2023, II. ÚS 429/2024, I. ÚS 594/2024), pretože tieto konania tvoria z hľadiska predmetu jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov, ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (obdobne napr. III. ÚS 489/2021, III. ÚS 708/2022, III. ÚS 67/2023, IV. ÚS 350/09). Vzhľadom na sťažovateľom uplatnené argumentačné línie a obsahovú spätosť (spojitosť) rozsudku okresného súdu a napadnutých rozhodnutí (krajského súdu a najvyššieho súdu) ústavný súd pristúpil k ich zhodnoteniu vo vzájomnej integrite a dôvodovej celistvosti. V nadväznosti na uvedené je tiež potrebné konštatovať, že v zmysle judikatúry ústavného súdu (m. m. napr. I. ÚS 136/2024) je prípustné, ak sa nadriadený súd s dôvodmi uvedenými v rozhodnutí podriadeného súdu stotožní a v podrobnostiach naň odkáže.

23. Ak ide o námietku sťažovateľa súvisiacu so závermi dôkazného procesu, ústavný súd podotýka, že predmetom prieskumu pred ústavným súdom spravidla nie je to, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. V tomto zmysle ústavný súd nie je (a ani nemôže byť) súdom konajúcim v základnom konaní. Ústavný súd vstupuje do rozhodnutí všeobecných súdov len v tých prípadoch, v ktorých došlo k zásahu do niektorého zo základných práv alebo slobôd tak, že interpretácia či aplikácia zákonného práva nerešpektuje podstatu ústavných princípov (m. m. napr. III. ÚS 455/2020, III. ÚS 216/2023). Ide o prípady arbitrárnych rozhodnutí, ktoré znamenajú najmä (i) extrémny nesúlاد právnych záverov s vykonanými skutkovými a právnymi zisteniami, (ii) interpretáciu, ktorá je v extrémnom nesúlade s obsahom právnej praxe (odklon od ustálenej judikatúry bez toho, aby boli dostatočne uvedené dôvody, na základe ktorých súd odmietol stabilizovanú výkladovú prax), (iii) nerešpektovanie kogentnej normy (interpretácia, ktorá je v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti), ako aj (iv) hodnotenie dôkazov vykonaných bez akéhokoľvek akceptovateľného racionálneho základu tak, že z nich pri žiadnej možnej interpretácii nevyplývajú prijaté skutkové závery (m. m. napr. I. ÚS 413/2018, III. ÚS 216/2023, IV. ÚS 599/2021).

24. Pokiaľ ide o ustálenie sťažovateľovej viny, pre ústavný súd je podstatné a rozhodné, že prvostupňový súd, s ktorého závermi sa odvolací súd stotožnil, jasne, zrozumiteľne a presvedčivo svoje rozhodnutie v tomto smere odôvodnil. Sťažovateľ bol usvedčovaný predovšetkým výpoveďou svojej bývalej manželky svedkyne [REDACTED], ktorá v trestnom konaní vypovedala konzistentne, nemenne. Skutočnosti ňou opísané v súvislosti s neoprávnenou držbou zbraní sťažovateľom boli overené ďalšími dôkazmi dosvedčujúcimi pravdivosť výpovede svedkyne. Jej vierohodnosť potvrdzoval psychologický posudok č. 7/2021 vypracovaný znalkyňou PhDr. Zuzanou Vozárovou, podľa ktorého u svedkyne neboli zistené abnormálne sklony ku skresľovaniu výpovedí (na rozdiel od obžalovaného). Okresný súd zaujal stanovisko aj k obhajobou namietaným rozporom vo výpovedi svedkyne a podrobne vysvetlil, prečo ich nepovažoval za zásadné. Námietky obhajoby podľa prvostupňového súdu spočívali v nesprávnej interpretácii častí jej výpovede.

25. Zo spáchania skutku sťažovateľa usvedčovala aj vykonaná domová prehliadka, pri ktorej časť zbraní a nábojov sťažovateľ dobrovoľne vydal a iné boli orgánmi činnými v trestnom konaní odňaté.

26. Znalecké dokazovanie preukázalo, že zaistený predmet č. 4 (balistická stopa č. 4) – samopal – predstavoval upravenú dlhú ručnú samočinnú palnú zbraň, ktorá bola v minulosti prerobená odborne z palnej na expanznú a následne došlo k jej reaktivácii, čím sa z expanznej zbrane stala palná a schopná strelby. Z technického hľadiska išlo o nedovolenú úpravu zbrane, a teda o zbraň zakázanú. Znaleckým dokazovaním bolo potvrdené, že predmet č. 5 (balistická stopa č. 5), t. j. 10 ks puškových nábojov, predstavovalo strelivo, na ktorého nadobudnutie zákon vyžadoval zbrojný preukaz, ktorého držiteľom sťažovateľ preukázateľne nebol.

27. Z ďalšieho znaleckého posudku a výpovede súdneho znalca vyplynulo, že DNA profil zistený vo vzorkách zaistených z predmetu – stopy č. 4 (konkrétne zo spúšte a z poistky samopalu) – bol zhodný s porovnávacou vzorkou sťažovateľa. Išlo o biologický materiál predstavujúci dotykové stopy, ktorých pravdepodobnosť sekundárneho prenosu DNA od sťažovateľa na zbraň inou osobou alebo z iného predmetu a bez vedomia sťažovateľa bola znalecky minimalizovaná.

28. Ústavný súd považuje na tomto mieste za vhodné citovať závery znaleckého posudku, ako ich zhrnul okresný súd na s. 9 rozsudku, že išlo o „*nízkovýťažkové biologické stopy a boli zaistené z miesta zbrane s malou kontaktnou plochou (spúšť, poistka). Uvedená skutočnosť determinuje nízku možnosť sekundárneho prenosu biologického materiálu (napr. zo zubnej kefy alebo hrebeňa), ktorý považoval za veľmi málo pravdepodobný. Ďalej znalec vyslovil záver, že osoba, ktorej DNA profil bol stotožnený prišla do priameho kontaktu s predmetom znaleckého skúmania - stopou č. 4 (samopal vz. 58). Podstatným faktorom bola doba držania zbrane a fyzický kontakt s predmetom a intenzita nakladania, pretože na uchovanie biologických stôp tohto druhu nepostačoval krátkodobý kontakt v rozsahu niekoľkých sekúnd. Podmienkou zachytenia stopy bola manipulácia s predmetom. Ostatné zistené stopy na zbrani, ktoré boli vyhodnotené ako neupotrebitelné neboli iného druhu, pretože na zbrani sa nenašla iná forma biologického materiálu. Biologický materiál, ktorý bol na predmete znaleckého skúmania sa nenachádzal v takom množstve, aby umožnil individuálnu genetickú analýzu. Stopy na ostatných častiach zbrane neboli zachytené v dostatočnom množstve.*“.

29. Okresný súd sa vysporiadal aj s naplnením subjektívnej stránky ako obligatórneho znaku skutkovej podstaty stíhaného trestného činu. Poukázal na časť výpovede sťažovateľa, ktorej pravdivosť bola ďalšími jeho vyjadreniami popretá. Okresný súd ozrejmil, že postoj sťažovateľa preukázal, že o zakázanej zbrani a strelive vedel, jeho úmyslom bolo uvedené veci úmyselne ukryť. Výpoveďou znalca bolo potvrdené, že sťažovateľ prišiel s uvedenou zbraňou do kontaktu. Bolo zistené, že sťažovateľ mal patričnú vedomosť o zakázanej strelnej zbrani a vedel o jej sfunkčnení. Rovnako mal vedomosť o ostrých nábojoch, ktoré boli nájdené na rovnakom mieste ako reaktivovaná zbraň.

30. Pokiaľ okresný súd neuveril obhajobe sťažovateľa, podrobne uviedol, prečo ju považoval za účelovú a nepodloženú, neopomenul pritom zaoberať sa aj sporným predpokladom spočívajúcim v motivácii bývalej manželky sťažovateľa a jej rodiny poškodiť sťažovateľovi ako otcovi ich dieťaťa, aby nemohol vykonávať svoje práva k maloletému dieťaťu. V prvom rade okresný súd nezistil sťažovateľom tvrdený motív iných osôb v tomto zmysle. K výpovedi svedka (brata sťažovateľa), ktorý mal vyvrátiť spáchanie skutku sťažovateľom, okresný súd uviedol, že jeho výpoveď poprel iný svedok a zároveň (brat sťažovateľa) vypovedal nekonzistentne, svoje tvrdenia opakovane menil a prispôboval stavu trestného konania a výsledkom dokazovania, čím bola jeho vierohodnosť ako svedka narušená. Okresný súd tieto závery oprel o konkrétne okolnosti trestného konania (s. 15 a 16 prvostupňového rozsudku). Napokon súd prvého stupňa ozrejmil, prečo obhajobu sťažovateľa nepreukázali ani výpoveď matky sťažovateľa ako svedkyne a ani znalecký posudok Ing. Borisa Lizoňa (jeho záver považoval za hypotetický a prekračujúci rámec znaleckého odboru balistiky a v konečnom dôsledku bol tento vyvrátený výpoveďou iného znalca Mgr. Petra Jabrockého).

31. Odvolací súd odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu považoval za dostatočné a súladné s § 168 Trestného poriadku. Zopakoval skutkové zistenia okresného súdu (nájdanie palnej zbrane a nábojov patriacich do nej, ako aj zistenie DNA na jej častiach) a reagoval na námietky sťažovateľa smerujúce k znížovaniu dôveryhodnosti svedkov z dôvodu ich účelových výpovedí v súvislosti s rozvodovým konaním a určením starostlivosti o maloletého syna. Túto okolnosť však nepovažoval za relevantnú, keďže nič nemenila na skutočnosti, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že držiteľom a majiteľom predmetnej zbrane bol sťažovateľ a že ňou manipuloval. Z vyjadrenia sťažovateľa počas domovej prehliadky pritom bolo zrejmé, že si bol vedomý následkov, ktoré mohlo zaistenie zbrane priniesť do prebiehajúceho civilného konania. Krajský súd ozrejmil aj to, prečo nebolo možné výpoveď svedka (brata sťažovateľa) považovať za vierohodnú, ale za tendenčnú.

32. Zároveň krajský súd zdôraznil, že uznanie viny sťažovateľa nebolo založené len na výpovedi jeho bývalej manželky, ale došlo k tomu aj na základe jednotlivých dôkazov, ako boli zistené tak pri domovej prehliadke, ako aj zo samotného vyjadrenia sťažovateľa pri tejto domovej prehliadke, následne vyhodnotením biologických stôp na minoritných častiach zbrane, a v konečnom dôsledku aj zo skutočnosti, že predmetná zbraň bola zrejme a jasne v držiace sťažovateľa.

33. Vzhľadom na tieto skutočnosti bol krajský súd toho názoru, že okresný súd rozhodol správne a zákonne.

34. Sumarizujúc uvedené, zo záverov ustálených všeobecnými nevyplýva také hodnotenie dôkazov, pri ktorom by absentoval rozumný základ v tom smere, že by z výsledku dôkazného procesu nevyplývali okresným súdom a krajským súdom prijaté závery. Tvrdenia sťažovateľa sú v značnej časti polemikou s názorom a voľným hodnotením dôkazov vykonaným zo strany všeobecných súdov, pričom jeho ústavnoprávna argumentácia prezentovaná v ústavnej sťažnosti je minimálna. Ide skôr o vlastný hodnotiaci úsudok skutkového stavu veci, k čomu ústavný súd uvádza, že do obsahu namietaných práv sťažovateľa nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Za porušenie základných práv a slobôd nemožno považovať neúspech (nevyhovenie návrhu) v konaní pred všeobecným súdom (m. m. napr. I. ÚS 8/96, I. ÚS 464/2024, III. ÚS 197/02, III. ÚS 284/08). Z uvádzaných dôvodov ústavný súd nepriznal tejto sťažnostnej námietke pozitívnu ústavnoprávnu relevanciu.

35. Výsledok hodnotenia dôkazov v neprospech sťažovateľa sám osebe nepredurčuje ani porušenie procesného pravidla *in dubio pro reo*. Súdny ustálil skutkový dej s korektným odôvodnením bez identifikovania alternatív či pochybností o priebehu skutku, čo je dôvodom, pre ktorý nebolo možné identifikovať porušenie základných práv a slobôd sťažovateľa. V dôkaznom procese bola dosiahnutá istota o existencii relevantných skutkových okolností svedčiacich v prospech odsúdenia sťažovateľa. Inými slovami, v konkrétnej situácii neboli prítomné dôvodné pochybnosti vo vzťahu k skutku či osobe páchatel'a. Nešlo napríklad ani o situáciu, keď by jediný usvedčujúci dôkaz prevážil ostatné absolútne súladné, nerozporné dôkazy (m. m. IV. ÚS 67/2024). Argument sťažovateľa smerujúci k spochybneniu rešpektovania zásady *in dubio pro reo* preto zostáva v rovine pokračujúcej polemiky s výsledkami hodnotenia dôkazov bez ľudsko-právneho presahu do ústavnej roviny. S poukazom na tieto závery tak nebolo možné vyhovieť ani tejto línii objektivizovanej v rámci uplatnenej ústavnej sťažnosti.

36. Ústavný súd v nadväznosti na uvedené uzatvára, že z napadnutého uznesenia krajského súdu, čo sa týka dôvodov, posúdeného v spojitosti s rozsudkom okresného súdu rezultujú skutkové okolnosti, ktoré všeobecné súdy pojali za podklad na rozhodovanie a s poukazom na ktoré ustálili ústavne konformný záver o spáchaní trestnej činnosti, ktorá bola sťažovateľovi daná za vinu. Nemožno preto priznať pozitívnu relevanciu sťažnostnej argumentácii, podľa ktorej všeobecné súdy hodnotili dôkazy svojvoľne a nevyrovnali sa so skutkovými pochybnosťami. Z tohto dôvodu ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol s poukazom na § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.2. K namietanému porušeniu práv postupom a rozhodnutím najvyššieho súdu:

37. Najvyšší súd dovolanie sťažovateľa posúdil ako také, ktorým spochybňoval hodnotenie vykonaných dôkazov všeobecnými súdmi oboch stupňov. Upozornil, že sťažovateľ v dovolaní uviedol len skutkové okolnosti a skutočnosti tvrdené už v rámci podaného odvolania, ktoré však boli súdom prvého stupňa, resp. druhého stupňa náležite zodpovedané a s týmito námietkami sa okresný súd, ako aj krajský súd dostatočným a argumentačne správnym spôsobom vysporiadali.

38. Dovolací súd pripomenul, že zásadné porušenie práva na obhajobu podmieňujúce naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nemožno odvíjať od iného hodnotenia dôkazov obvineným sťažovateľom v porovnaní s tým, ako to vo veci vykonali príslušné

súdy. Porušenie práva na obhajobu teda nemohlo byť odôvodnené tým, že súdy, vychádzajúc zo zásady voľného hodnotenia dôkazov v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku, vyhodnotili dôkazy odlišným spôsobom, ako bola predstava sťažovateľa.

39. Najvyšší súd v ďalšom, poukazujúc na judikatúru ústavného súdu, uznal, že súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie je aj právo obvineného na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Zároveň však pripomenul (opäť v zhode s judikatúrou ústavného súdu), že konajúci súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené obvineným, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov trestnej veci uvádzaných obvineným. Rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu, ktoré z hľadiska obsahu ich odôvodnenia tvoria jednotu, dovolací súd vyhodnotil ako také, ktoré uvedené kritériá spĺňajú, a pripomenul, že do obsahu uvedeného základného práva nepatrí právo obvineného, aby sa konajúci súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, teda za porušenie tohto základného práva nemožno považovať neúspech (nevyhovenie návrhu) v konaní pred všeobecným súdom.

40. Takéto závery sa podľa názoru ústavného súdu nejavia ako zjavne arbitrárne a zasahujúce do základných práv a slobôd sťažovateľa, čo by zakladalo príčinu pre realizáciu kasačnej intervencie zo strany ústavného súdu.

41. K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku najvyšší súd pripomenul svoju stabilnú judikatúru, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o jeho existencii je vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia a dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať. Vysvetlil, že za skutkové sa považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Správnosť a úplnosť skutkových zistení nemôže posudzovať aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať.

42. Vo všeobecnej rovine najvyšší súd zhrnul, že § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu.

43. Ku konkrétnym dovolacím námietkam sťažovateľa najvyšší súd rezumoval, že napriek explicitnej zákonnej dikcii neumožňujúcej preskúmavanie a zmenu správnosti a úplnosti zisteného skutkového stavu dovolacím súdom uplatnené námietky boli postavené práve na jeho spochybňovaní.

44. Ak teda ide o sťažovateľovu námietku arbitrárneho odmietnutia dovolania, potom ústavný súd jej už *prima facie* nemohol priznať procesný úspech. Najvyšší súd sťažovateľovi korektne vysvetlil, že námietky týkajúce sa nepreukázania skutku a pochybení týkajúcich sa hodnotenia dôkazov sú námietkami skutkového charakteru. Takáto argumentácia je vylúčená z posudzovania v dovolacom konaní na základe dovolania podaného obvineným vzhľadom na formuláciu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

45. Pripomínajúc judikatúru ústavného súdu (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08) a Európskeho súdu pre ľudské práva (rozsudok EŠLP vo veci Helle v. Fínsko z 19. 12. 1997, sťažnosť č. 20772/92, body 59 – 60) týkajúcu sa požiadavky komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (prvostupňového súdu, ako aj druhostupňového súdu), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (t. j. možnosti prevzatia záverov prvostupňového súdu do odôvodnenia odvolacieho rozhodnutia), dovolací súd neakceptoval argumentáciu sťažovateľa, že „*odvolací súd jednoducho prevzal závery, ku ktorým dospel okresný súd v rozsudku*“. Krajský súd nebol podľa dovolacieho súdu povinný dávať explicitnú odpoveď na každú námietku sťažovateľa, keďže odvolací súd je v rámci svojej revíznej kompetencie povinný preskúmať zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým sťažovateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Pokiaľ odvolací súd zistil, že odvolanie nebolo dôvodné, a teda rozsudok súdu prvého stupňa bol skutkovo a právne správny, odvolanie postupom podľa § 319 Trestného poriadku zamietne, čím vysloví, že prvostupňové rozhodnutie je správne, a preto odvolaciemu súdu nemožno vyčítať prevzatie a stotožnenie sa s právnou argumentáciou rozhodnutia súdu prvého stupňa, keďže už táto obsahovala odpovede na podstatné a relevantné obhajobné námietky sťažovateľa. Navyše, krajský súd v rámci odôvodnenia napadnutého uznesenia podľa najvyššieho súdu zareagoval aj na najpodstatnejšie odvolacie námietky sťažovateľa (skutočnosť, že išlo o palnú zbraň, nedôveryhodnosť výpovede sťažovateľa a samotné jeho zavinenie vo vzťahu k držbe predmetnej zbrane – s. 4 napadnutého uznesenia).

46. Najvyšší súd poukázal na to, že okresný súd (na s. 14 – 17 rozsudku) a krajský súd (na s. 4 napadnutého uznesenia) sa *in concreto* zaoberali podstatou obhajobnej argumentácie sťažovateľa, pričom sa pre rozhodnutie relevantnými otázkami vysporiadali, a zároveň mu okresný súd jasne a zrozumiteľne vysvetlil, na podklade akých dôkazov a akými skutkovými úvahami sa riadil pri riešení otázky viny. Dovolací súd odkázal na podrobné a argumentačne správne odôvodnenie rozsudku okresného súdu v spojení s odôvodnením krajského súdu a s právnymi závermi oboch týchto súdov v napadnutých rozhodnutiach sa stotožnil a neidentifikoval v nich žiadne pochybenie odôvodňujúce mimoriadny zásah v dovolacom konaní.

47. Podľa názoru ústavného súdu sú závery prijaté najvyšším súdom ako dovolacím súdom správne a ústavne udržateľné, podporené aj konkrétnou judikatúrou ústavného súdu. Najvyšší súd konal v medziach svojej právomoci limitovanej obmedzením priamo obsiahnutým v procesnoprávnom predpise, ktorým sa konanie riadilo – Trestnom poriadku. Rešpektoval pritom aj ďalšie príslušné ustanovenia Trestného poriadku, ktoré interpretoval a aplikoval v plnom súlade s ich obsahom. Ani porušenie trestno-procesnej maximy *in dubio pro reo* nemohlo napĺňať dovolací dôvod, keďže táto zásada sa týka iba skutkových zistení, ktoré, ako už bolo uvedené, sú z prieskumu na dovolanie vylúčené.

48. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím štátneho orgánu (orgánu verejnej moci), v danom prípade najvyššieho súdu ako súdu rozhodujúceho o dovolaní sťažovateľa podaného proti napadnutému uzneseniu krajského súdu, nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov

(m. m. napr. I. ÚS 286/2023, III. ÚS 43/2024, III. ÚS 118/2024). Ústavný súd je názoru, že so zreteľom na dosiaľ uvedené závery absentuje ústavne relevantná súvislosť medzi napadnutým uznesením a námietkami, ktoré sťažovateľ uplatnil v príslušných dôvodoch ústavnej sťažnosti.

49. Pozornosti ústavného súdu neuniklo, že sťažovateľ v ústavnej sťažnosti opakuje v podstate obsahovo identické námietky, aké uviedol v konaní pred všeobecnými súdmi. Ústavný súd však nie je ďalšou, alternatívnou a ani mimoriadnou inštanciou, ktorá opakovane preskúma rovnaké alebo obdobné argumenty, ktoré sťažovateľ predkladal v konaní pred všeobecnými súdmi (m. m. napr. III. ÚS 645/2023, III. ÚS 118/2024). Len skutočnosť, že sa sťažovateľ so závermi všeobecných súdov poskytnutými v reakcii na argumentáciu uvádzanú v produkovaných podaniach nestotožňuje a má na vec iný názor ako všeobecný súd, nemôže sama osebe viesť k záveru o arbitrárnosti napadnutých rozhodnutí a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právne názory krajského súdu a najvyššieho súdu svojím vlastným (m. m. napr. III. ÚS 118/2024, IV. ÚS 357/2023).

50. S prihliadnutím na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti dospel k zisteniu, že napadnuté rozhodnutie dovolacieho súdu nesignalizuje možnosť porušenia základného práva sťažovateľa zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva garantovaného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, z čoho rezultuje, že dôvodnosť ústavnej sťažnosti nie je potrebné preskúmať po jej prijatí na ďalšie konanie. Podanú ústavnú sťažnosť preto aj v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

51. Celkom na záver ústavný súd v konfrontácii so sťažovateľom navrhovanou koncepciou, ktorou sa snaží docieľiť aj prostredníctvom ústavného súdu revíziu skutkových záverov vo svojej trestnej veci, zdôrazňuje, že mu ako ochrancovi ústavnosti neprináleží vyjadrovať sa k podstate skutkových okolností, na ktorých podklade bola alebo nebola vyvedená trestnoprávna zodpovednosť určitej osoby, ani hodnotiť a „vážiť“ jednotlivé argumenty s cieľom skúmať ich primeranosť/dôvodnosť, resp. to, či sú/nie sú postačujúce na záver o jej danosti. Úlohou ústavného súdu ako nezávislého orgánu ochrany ústavnosti je skúmať iba ústavné markanty postupu orgánov verejnej moci a z nich plynúce závery vyjadrené v jednotlivých individuálnych právnych aktoch, a to z pohľadu, či neprekračujú rámec ich ústavnej udržateľnosti. Ústavný súd teda nie je možné vnímať ako tzv. skutkový súd, ktorý by vykonával dokazovanie na zistenie skutkového stavu veci, a taktiež nie je v poradí ďalším súdom rozhodujúcim o opravnom prostriedku sťažovateľa. V naznačených súvislostiach ústavný súd už judikoval, že «Ústavný súd nerozhoduje v predmetnej veci patriacej do právomoci všeobecných súdov, teda nerieši „kauzu“, ale posudzuje „len“ ústavnú udržateľnosť napadnutého rozhodnutia. Ak by aj sám dospel (pri riešení na úrovni zákona alebo skutkového stavu) k odlišným záverom, nie je to dôvod na zrušenie ústavnou sťažnosťou napadnutého rozhodnutia, ak subjekt rozhodovania odôvodnil svoje závery dostatočnými a bez zjavného excusu produkovanými úvahami na svojej, teda zákonnej alebo podzákonnej úrovni.» (uznesenie ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 399/2022 zo 6. septembra 2022 publikované v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 83/2022).

52. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, rozhodovanie

o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. decembra 2024

Miloš Maďar
predseda senátu